Paralaxa

Vzhledem k tomu, že ani poměrně velká jednotka délky astronomická jednotka není vhodná pro používání mimo Sluneční soustavu, zavádí se další jednotka délky - parsek, která souvisí s definicí **paralaxy**.

Základem tohoto měření je použití tzv. trigonometrické metody, která se běžně používá v praxi (viz obr. 12). Je-li třeba určit vzdálenost *d* dvou nepřístupných míst *P* a *C*, je možné postupovat takto: určit vzdálenost *a* míst *A* a *B*, změřit velikosti úhlů α a β a na základě trigonometrických vztahů (sinová věta, kosinová věta a definice trigonometrických funkcí) dopočítat hledanou vzdálenost *d*.

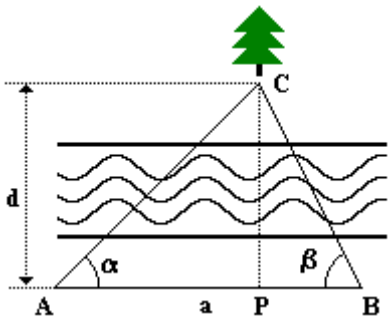

Obr. 12

Analogicky postupují astronomové. Vzhledem k tomu, že tímto postupem se určují vzdálenosti vesmírných objektů, jsou měřené úhly α a β velmi malé. Aby i přesto astronomové naměřili hledané údaje s uspokojivou přesností, je nutné volit základní vzdálenost (vzdálenost *a* na obr. 12) větší.

Výše popsaným způsobem určená paralaxa se nazývá trigonometrická paralaxa, neboť byla určena na základě měření v trojúhelníku. Existují i jiné metody, jak určit paralaxu hvězdy.

PARALAXA π DANÉHO VESMÍRNÉHO OBJEKTU JE ÚHEL, O KTERÝ SE POLOHA TOHOTO VESMÍRNÉHO OBJEKTU NA OBLOZE POSUNE PŘI PŘESUNU POZOROVATELE O URČITOU PŘESNĚ DEFINOVANOU VZDÁLENOST.

Podle vzdálenosti, o kterou se pozorovatel přesune, pak rozlišujeme několik typů paralax:

1. denní paralaxa;
2. rovníková paralaxa;
3. roční paralaxa.

© Encyklopedie Fyziky (http://fyzika.jreichl.com); Jaroslav Reichl, Martin Všetička
Licence http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/ zakazuje úpravy a komerční distribuci.